

1. LA PARLA I LA LLENGUA (i II)

Poc després de declarar el català idioma oficial per l'ocupant francès –un quedar bé sense futur- es publica la *Gramàtica i Apologia de la Llengua Catalana* de Josep Pau Ballot (1815), i el seu famós final “**Pus parla en català, Déu li'n don glòria**”.

No era un fet aïllat. Les propagandes polítiques, escrits religiosos (catecismes, Nou Testament) l'esclat d'un gènere menor teatral, el “teatre de sala i alcova”... Si el poble parlava en català, calia arribar-hi en la seva llengua.

Estem ja a les portes de la Renaixença el fenomen cultural que també va dignificar el català. Una altra vegada es passa de la parla a la llengua.

Repassem els noms mítics: Aribau, amb la seva oda *La pàtria* (1833); la poesia de Joaquim Rubió i Ors (1841); els Jocs Florals de Barcelona (1859), que provoquen l'embranchida literària...

Hi havia reticents: els intel·lectuals, acostumats al castellà, no donaven ni un ral per la progressió del català. El mateix Milà i Fontanals: *encerrar en los rústicos dialectos pensamientos filosóficos... es lo mismo que exigir de una aldeana la expresión propia de las “Meditaciones” de Schiller*. O la brometa a Rubió i Ors: *Te felicito por el tino y armonia con que manejas nuestro lindo dialecto...* No, no tots eren flors i violes...

El poble s'identificà amb els seus autors: Frederic Soler, el teatre popular; Àngel Guimerà, a més alt nivell i igual fervor, i Jacint Verdaguer, el geni poètic que poble i llengua necessitaven.

L'arrelament popular comporta un perill: ja anava bé utilitzar *el català que ara es parla!* Es treballa en les “Normes” exigides en el Primer Congrés de la Llengua Catalana (1906), i el 1912 ja surt la *Gramàtica de la Llengua Catalana*, de Pompeu Fabra.

La llengua s'aferma, res la podrà aturar. La victòria feixista en la Guerra Civil, però, es rabeja amb qualsevol signe de llibertat i la llengua serà perseguida, prohibida. Durant un llarg període de temps, s'intentà que ni de la llengua ni de la parla en quedés res.

Un període que ha quedat enrera. Ara, però, tenim un ensurt paradoxal: si bé la llengua és un bé culturalment brillant, ara és la parla el que ens preocupa. El *som i serem*, ara, rau en la parla.

JMG

Resumit del llibre, BREU HISTÒRIA DE CATALUNYA

2. MILLORAR LA LLENGUA

- Bon dia. La meva dona *s'ha donat compte* que no hem pagat el *seguro* del cotxe. Que t'è el *recibo*?
- Ja fa dies que se n'haurien d'haver **adonat**. Tenim el **rebut** de l'**assegurança** des de primer de mes.
- Te raó, però tard o l'hora ens fan passar *per l'aro*.
- Oi que no li hem dit res? Doncs a que ve aquest passar per l'**adreçador**?
- Ho veu? Per què aquest *arrebato*?
- No hi ha cap mena de **rampell** en la meva resposta...
- Com que no, si parla de força *arrolladora*...
- Deixem-ho córrer: li asseguro que ben lluny de mi ser una persona **abassegadora**.
- Ja veu, per no res, podíem haver organitzat un *follon*!
- Hem de procurar parlar sense exaltar-se, fugint de crear un **batibull**.
- Quina és la *cantitat a desemborsar*?
- Com cada any la **quantitat a desemborsar** és de 375 euros.
- Ja. Però el cotxe és un any més vell...Jo hi veig un *desfase*.
- Potser té raó sobre cert **desfassament**, però d'això jo no li puc dir res.
- Doncs cridem el *duenyo*.
- L'**amo** no hi és, però els rebuts ja ens venen de l'asseguradora...
- En aquest cas haurem de dictar una ordre de *busca i captura* contra aquesta genteta!
- Ja m'agrada que hi faci broma... Donarem ordre de **crida i recerca**, sí senyor!
- El que temo és que *burlin* tots els controls!
- Ja té raó. Amb el seu domini, els **esquivaran** tots!
- Aquestes multinacionals són un *callo* per la societat.
- Tampoc exageri, fan la seva feina i no són cap **ull de poll**.
- Si ho diu vostè...Jo, ja repassaré la *cuenta* amb *cuidado*.
- I farà bé, però recordi: és el mateix **compte** de l'any passat... però farà ben fet de **parar-hi esment**.
- Sap que li dic? Amb el garatge i *demés gastos*, el cotxe és un *lujo*!
- Feliç de vostè! Perquè jo no puc fer **altres despeses**, ni pensar en aquest **luxe**!
- Ben bé és al revés: només amb els diners que *ahorra* ja pot viure amb *desahogo*!
- Val més que no en parlem...ni **estalvis** ni **comoditats**. Som masses a casa!
- Ja conec també el *plobrema*; la família tot ho *emmaranya*!
- Sembla que avui no estem d'acord en res... El tenir una gran família no és el **problema**. El que ho **enreda i embolica** és el sou que em paguen aquí per atendre a gent com vostè...

3. La Nova Cançó (àlbum 1971)

El 1971 va ser l'any de la creació de l'Assemblea de Catalunya, de la posada en marxa de les Sis Hores de Cançó de Canet i del discurs de Pau Casals a les Nacions Unides. Aquest mateix any es va sentir per primer cop l'Himne de John Lennon, i el poeta xilè Pablo Neruda va guanyar el premi Nobel de literatura.

El 3 de desembre, Narcís Jubany va ser nomenat bisbe de Barcelona. Era la primera vegada que un català ocupava el lloc des de 1939. El seu nomenament va satisfer els impulsors de la campanya "Volem bisbes catalans"

José Antonio Primo de Ribera va dir una frase històrica: "No hay mejor dialéctica que la de los puños i las pistolas cuando se ofende a la patria y a la justicia." Amb D'un temps, d'un país, Raimon se situa als antípodes ideològics d'aquest pensament autoritari .

D'un temps, d'un país

Text i música de Raimon

D'un temps que sera el nostre,
d'un país que mai no hem fet,
cante les esperances
i plore la poca fe.

No creguem en les pistoles:
per a la vida s'ha fet l'home
i no per a la mort s'ha fet.

No creguem en la miseria,
la miseria necessaria, diuen,
de tanta gent.

D'un temps que ja és un poc nostre,
d'un país que ja anem fent,
cante les esperances
i plore la poca fe.

Lluny som de records inútils
i de velles passions,
no anirem al darrere
d' antics tambors.

D'un temps que ja és un poc nostre,
d'un país que ja anem fent,
cante les esperances
i plore la poca fe.